

«КОМЕНТАР КЕРІВНИЦТВА» ЯК ДОПОВНЕННЯ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКУ

ЛИТВИН Надія

*к. е. н., доцент кафедри банківського менеджменту та обліку
Тернопільський національний економічний університет*

У грудні 2010 р. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) опублікувала Положення з практики «Коментар керівництва» (далі – Положення з практики), розроблення якого почалося ще у 2002 р. Мета зазначеного документа – допомогти керівництву суб'єкта господарювання у поданні корисного управлінського коментарю до фінансової звітності, яка підготовлена у відповідності до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). При цьому Положення з практики не встановлює які саме суб'єкти господарювання повинні публікувати коментар керівництва і як часто. Положення з практики не є МСФЗ, а отже не є обов'язковим до застосування, якщо тільки цього не вимагають відповідні регулюючі органи певної країни.

Оскільки поки що немає офіційного перекладу українською мовою тексту Положення з практики «Коментар керівництва», вважаємо за доцільне висвітлити його зміст та обґрунтувати необхідність запровадження такого звіту у вітчизняній банківській практиці.

Згідно з МСБО 1 «Подання фінансової звітності», метою фінансової звітності є надання інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень [3]. Фінансова звітність, підготовлена з цією метою задовольняє спільні потреби більшості її користувачів. Однак, як зазначається у Концептуальній основі фінансової звітності РМСБО, фінансові звіти загального призначення не надають і не можуть надати всю інформацію, необхідну нинішнім та потенційним інвесторам, позикодавцям та іншим кредиторам. Цим користувачам необхідно брати до уваги доречну інформацію з інших джерел, наприклад, загальні економічні умови та очікування, потенційні події та політичний клімат, а також прогнози галузі та компанії» [2]. Окрім того, фінансова звітність, в основному, відображає фінансові наслідки минулих подій і не містить інформації про не фінансові показники діяльності чи обговорення планів на майбутнє. Враховуючи потреби першорядних користувачів фінансової звітності та її обмеження, необхідність у додатковій інформації, яка б пояснювала і доповнювала наведені у фінансовій звітності дані, не викликає сумнівів.

Зауважимо, що коментар керівництва відноситься до категорії «інша фінансова звітність», яка трактується РМСБО як інформація, що подається за межами фінансової звітності та допомагає в інтерпретації повного комплексу фінансових звітів або покращує здатність користувачів приймати ефективні

економічні рішення [5].

Згідно з Положенням з практики, коментар керівництва - це звіт описового характеру, який доповнює фінансову звітність суб'єкта господарювання та забезпечує контекст в якому слід інтерпретувати фінансовий стан, результати

діяльності і рух грошових коштів підприємства, що звітує. Він також надає керівництву можливість пояснити свої цілі та стратегії для їх досягнення [4].

У міжнародній практиці складання зазначеного вище звіту не є чимось новим. Так, у США такий звіт є обов'язковим доповненням до річної фінансової звітності і носить назву «Обговорення і аналіз керівництва фінансового стану і результатів діяльності»

(Management discussion and analysis of financial condition and results of operations (MD&A)). В інших країнах подібний за призначенням і змістом звіт може мати назву «Огляд операційних і фінансових показників» (Operating and financial review (OFR)), «Діловий огляд» (Business review) чи «Звіт керівництва» (Management's report). Окрім того, в ряді країн такий звіт є обов'язковим для суб'єктів господарювання, які є прямими учасниками ринку капіталу.

Положення з практики, розроблене РМСБО, визначає принципи, якісні характеристики, вимоги до подання, складові елементи коментарю керівництва, які є необхідними для забезпечення користувачів фінансової звітності корисною інформацією.

Відповідно до Положенням з практики, коментар керівництва повинен бути підготовленим у відповідності з такими двома принципами:

- висвітлити погляд керівництва на фінансовий стан, результати діяльності та досягнення суб'єкта господарювання;
- доповнити та довершити інформацію, розкрити у фінансовій звітності.

Щоб відповідати цим принципам, коментар керівництва повинен включати: а) інформацію, яка стосується майбутнього компанії, зокрема завдання, які ставить перед собою керівництво і стратегії щодо їх досягнення; б) інформацію, яка володіє якісними характеристиками, визначеними у Концептуальній основі фінансової звітності РМСБО [2], такими як доречність, правдиве подання, зіставність, можливість перевірити, своєчасність та зрозумілість.

Коментар керівництва повинен включати лише важливу інформацію, яка узгоджується з пов'язаною фінансовою звітністю. Він не повинен дублювати інформацію, наведену у примітках до фінансової звітності і містити загальну чи несуттєву інформацію.

Згідно з Положенням з практики, у коментарі керівництва повинна розкриватися інформація про:

- 1) характер діяльності;
- 2) цілі керівництва і його стратегія для їх досягнення;
- 3) найбільш вагомні ресурси, ризики і зв'язки;
- 4) результати діяльності і плани на майбутнє;
- 5) важливі показники діяльності та показники, які використовує керівництво для оцінки виконання поставлених ним цілей [4].

Коментар керівництва для багатьох закордонних суб'єктів господарювання, в тому числі банків, є важливим засобом спілкування на ринках

капіталу. РМСБО доклала неабияких зусиль, щоб розробити міжнародне керівництво з підготовки цього звіту, в якому враховано найкращий досвід подання корисної інформації для його користувачів. На

нашу думку, Положення з практики «Коментар керівництва, слід використати як основу для розроблення аналогічного національного документу.

Недавні зміни, що були внесені до вітчизняного законодавства [1], згідно з якими банки мають складати фінансову звітність за МСФЗ, позитивно вплинули на підвищення якості, прозорості та аналітичності інформації, яка в ній розкривається. Наступним кроком на шляху вдосконалення фінансової звітності банків України, на нашу думку, має стати запровадження у вітчизняну практику звіту «Коментар керівництва», як обов'язкової супровідної інформації до річної фінансової звітності.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності банків» від 12.05.2011 р. № 3024-VI. [Електронний ресурс].- Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua>
2. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.minfin.gov.ua>.
3. МСБО 1 «Подання фінансової звітності». [Електронний ресурс].- Режим доступу:<http://www.minfin.gov.ua>.
4. IFRS Practice Statement Management Commentary. [Електронний ресурс].- Режим доступу:<http://www.ifrs.org>.
5. PrefacetoInternationalFinancialReportingStandards. [Електронний ресурс].- Режим доступу:<http://www.ifrs.org>.